

1952 májusában Budapesten, a Farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra az 57 éves korában elhunyt **Csanády György**öt – a székelyudvarhelyi születésű író, költő, szerkesztő sok verset és rádiójátékot is írt, de az utókor elsősorban a Székely Himnusz szövegírójaként emlékszik rá.

Kilencvenöt éve énekelték először

Mint Csanády visszaemlékezései tanúskodnak róla, a később nagyon elhíresült dal versként született 1921-ben, a verset a következő évi májusi nagyáldozatban még kantátának nevezte és lánykarra komponálta a zenét jóbarátja **Mihalik Kálmán** egyetemi hallgató.

Első előadása 1922. május 22-én, tehát majdnem pontosan 95 éve volt Budapesten, Aquincumban a májusi ünnepségen, ahol a zeneszerző is megjelent.

A zeneszerző nem sokkal később fiatalon elhunyt – a művet 1922 őszén már Himnusznak nevezte Csanády az általa szerkesztett Új Élet hasábjain, ahová Mihalik temetéséről írt beszámolót.

A névtelen szerkesztőségi cikk részletesen szól a zeneszerzőről, a temetésről, a résztvevőkről és ott közölte először a Székely himnusz teljes szövegét: *„Amíg koporsóját a sírba eresztették, jóbarátai igazán hulló könnyzápor közt a megboldogult szerzte székely Himnusz eléneklésével búcsúztatták, hogy az kísérje azt, aki életében csak dalolni tudott, még szenvedésében is.”*

Kisvárosból a háborúba

Csanády György a századforduló előtt öt évvel, 1895 február 23-án született Székelyudvarhelyen – apja **Csanády Zalán** törvényszéki elnök volt, a család a mai Bethlen utcában lakott. György 1913-ban érettségizett a Református Kollégiumban, majd kereskedelmi akadémiára járt.

Sajnos nem kerülte el az első világháború poklát, előbb a keleti fronton tűzér, majd az észak-olasz fronton repülősként szolgált, tisztként szerelt le. Ebből az időszakból több fénykép is fennmaradt róla családja hagyatékában, a képek egy részét ma a Haáz Rezső Múzeum őrzi.

Ez a kép 1918-ban készült róla, Csanády Györgyöt repülős egyenruhában láthatjuk. Észak-Olaszországban felderítő repülősként szolgált - a gépet nem ő vezette, hanem fényképeket készített az ellenséges állásokról.

Egy másik képen, két évvel korábban hadnagyi rendfokozattal láthatjuk. Csanády a keleti fronton szolgált tűzérként, a családi hagyatékában olyan feljegyzések is fennmaradtak, amik ekkor készültek. A katonaságnál szerzett kapcsolatait későbbi életében is sokszor kamatoztatta.

A család a Trianoni döntést követően Budapestre költözött, Csanády pedig a háborúból nem is jött haza Székelyudvarhelyre, ő már akkor Budapestig jött vissza csak, így ott telepedtek le.

Az irodalommal már ekkor kacérkodó fiatal Györgynek 1922-ben jelent meg az első verseskötete Az évek címmel – ezt megelőzően, még 1921-ben ötödmagával megalapította a Székely Egyetemista és Főiskolai Hallgatók Egyesületét (SZEFE) és ennek az egyesületnek egyik ünnepségére készült el az a vers, illetve dal, ami később Székely Himnusz néven lett nagyon ismertté.

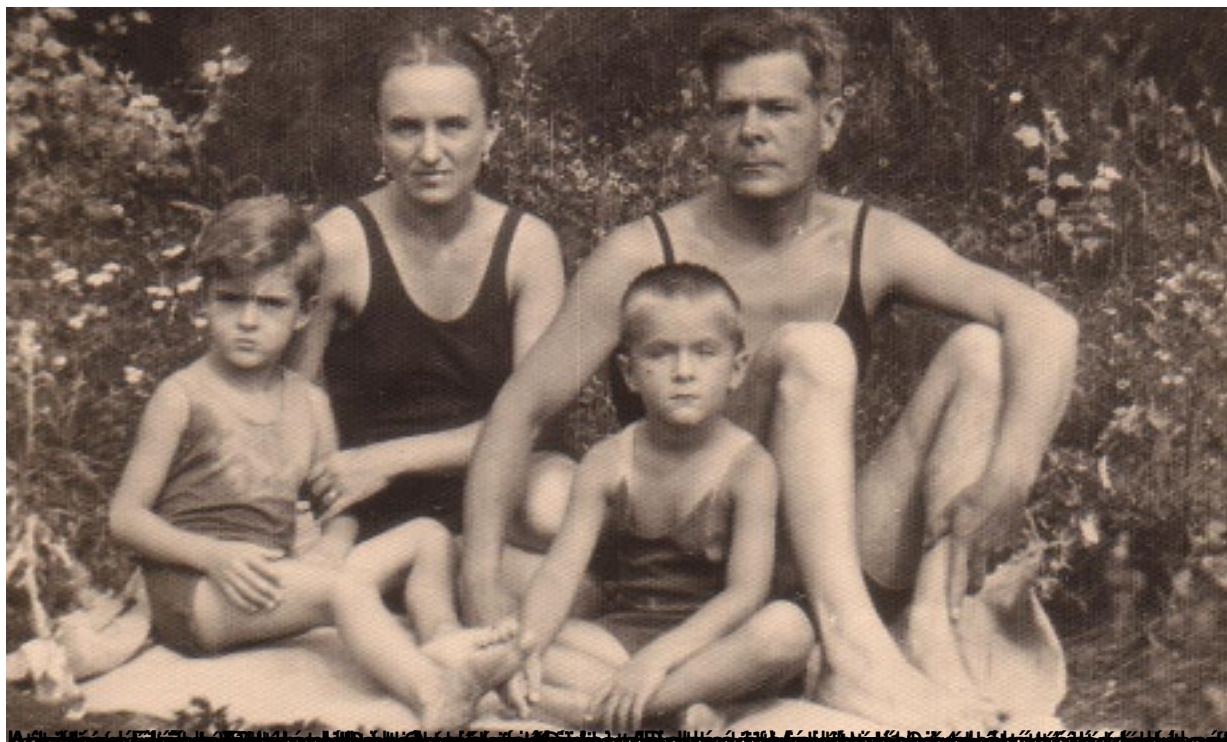
Műszaki egyetemre járt, de ez az egyesület meghatározó volt az életében, Csanády lapot szerkesztett és adott ki. A magyar fővárosban élő és tanuló székelyföldi diákok rendszeresen összejártak, segítették egymás. 1926-ban jelent meg a második verseskötete Álmodások címmel.

Csanády György 1928-tól kezdődően a három évvel korábban létrehozott Magyar Rádió

munkatársa lett – elsősorban íróként, szerkesztőként, rádiós hangjátékok rendezőjeként vált ismertté Magyarországon, a Székely Himnusz is ismert ének lett akkoriban. Maradt fenn olyan fénykép is Csanádyról, amin a tragikus sorsú magyar miniszterelnökkel, **Teleki Pállal** látható.

A rádiószerkesztő Csanády először 1933-ban tért haza szülőföldjére az akkor más négy éves kislíával és annak nővérével. Azon a nyáron Homoródfürdőn nyaraltak, utána évekig nem tudtak hazatérni látogatóba. Az 1940-es bécsi döntést követően viszont minden nyáron hazajött, elsősorban a rádió tudósítójaként, de mindig vele tartott családja is - akkor nemcsak Udvarhelyszékről, hanem Székelyföld más részeiből is rendszeresen tudósította a rádiót.

Malcsai

Malcsai György, a Malcsai család tagja.
Személyes tárgyai egy részt az udvarhelyi múzeum orzi

Születésének századik évfordulóján, 1995-ben a református temető kertben kopjafát avattak, erre az alkalomra jelent meg a **Gellért Géza** által szerkesztett kis füzet, amibe többek között az akkor elhangzott beszédek, megemlékezések, valamint megzenésített Csanády-versek kerültek. A Bethlen utcában az egykori Csanády-házra 2004-ben került a **Hunyady László**

által készített dombormű.

Leszármazottai 2012-ben adományozták a Haáz Rezső Múzeumnak néhány személyes tárgyat – erről [itt lehet bővebben olvasni](#). Az író fia és unokája, **Csanády András** és **Márton** személyesen adott át megőrzésre a múzeumnak több fotográfiát is, ekkor kerültek az intézmény birtokába azok a fényképek, amelyekkel cikkünket illusztráltuk. 88 éves fia, András évente néhányszor jár Székelyföldre és ilyenkor udvarhelyi ismerőseinél is gyakran megfordul.

(Cikkünkhöz felhasználtuk az említett Gellért Géza írásait, Csanády András szóbeli visszaemlékezéseit és más forrásanyagokat is. Külön köszönet Miklós Zoltánnak, a Haáz Rezső Múzeum igazgatójának a rendelkezésünkre bocsátott fényképekért.)